

DNB organisatievorm & governance

versie 18-8-2020

De Nederlandsche Bank is centrale bank, toezichthouder en resolutieautoriteit. DNB wordt als naamloze vennootschap bestuurd door een directie, die bestaat uit een president en een aantal directeuren. De raad van commissarissen houdt toezicht op de algemene gang van zaken binnen DNB en het beleid van de directie ter uitvoering van de nationale taken van DNB.

Organisatievorm

De Nederlandsche Bank heeft verschillende taken en verantwoordelijkheden – in nationaal en Europees verband. Dit is van invloed op de governance van DNB.

DNB als private rechtspersoon

DNB is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. De Nederlandse Staat is enig aandeelhouder. De algemene regels van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek zijn in beginsel van toepassing op DNB. Er zijn wel uitzonderingen vanwege de bijzondere taken van DNB. Specifieke bepalingen zijn onder meer te vinden in de Bankwet 1998, de statuten en het reglement van orde van DNB. Daarnaast past DNB vrijwillig de Corporate Governance Code toe. DNB heeft als naamloze vennootschap een directie, een raad van commissarissen en een aandeelhoudersvergadering. Meer informatie over hun taken en bevoegdheden staat onder 'Governance'.

DNB als deel van het ESCB

DNB maakt als centrale bank deel uit van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB). Het ESCB omvat de ECB en de nationale centrale banken van alle EU-lidstaten. DNB draagt in het kader van het ESCB bij aan het bepalen en uitvoeren van het monetair beleid in het eurogebied en het bevorderen van de goede werking van het betalingsverkeer. Ook worden binnen het ESCB valutamarktoperaties verricht en de externe reserves van lidstaten beheerd. Voor deze zogenoemde stelseltaken opereert DNB onafhankelijk. Dat volgt uit het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie waarin de centralebankonafhankelijkheid is vastgelegd. De president van DNB is lid van de Raad van Bestuur (Governing Council) van de ECB. Ook de presidenten van de nationale centrale banken van de andere eurolanden zijn lid van dat orgaan, evenals de leden van de Directie (Executive Board) van de ECB. De Governing Council neemt onder meer besluiten over het monetair beleid binnen het eurogebied. De DNB-president is tevens lid van de Algemene Raad (General Council) van de ECB, dat een beperkt aantal besluiten neemt die gelden in alle EU-lidstaten. In dit orgaan participeren de presidenten van de centrale banken van de EU-lidstaten en de president en vicepresident van de ECB.

DNB binnen het SSM

Het prudentieel toezicht op de banken in het eurogebied vindt plaats binnen het Single Supervisory Mechanism (SSM). Het SSM bestaat uit een samenwerking van de ECB en de nationale toezichthouders van de eurolanden, waaronder DNB, en van deelnemende lidstaten. De eindverantwoordelijkheid voor het prudentieel toezicht op banken ligt bij de ECB. Eén van de DNB toezichtdirecteuren is lid van de Raad van Toezicht (Supervisory Board) van de ECB. Daar wordt de besluitvorming over het banktoezicht voorbereid. De definitieve besluiten worden genomen door de Governing Council van de ECB.

DNB binnen het SRM

In het Single Resolution Mechanism (SRM) werken de nationale resolutieautoriteiten samen met de Single Resolution Board (SRB). Dit orgaan neemt beslissingen over de afwikkeling van (de significante) falende banken binnen het eurogebied. DNB is de nationale resolutieautoriteit van Nederland. De directeur resolutie van DNB is lid van de SRB.

Nationale taken DNB

DNB heeft ook verschillende nationale taken: deze zijn opgenomen in de Bankwet 1998. DNB houdt onder meer toezicht op banken, trustkantoren, pensioenfondsen en verzekeraars. Het prudentieel banktoezicht vindt echter plaats binnen het Single Supervisory Mechanism (SSM). Het bevorderen van de goede werking van het betalingsverkeer is zowel een stelsel- als een nationaal taak. DNB verricht verder een aantal publieke taken met betrekking tot munten. Daarnaast bewaakt DNB de financiële stabiliteit in Nederland.

Verder heeft DNB taken op het gebied van statistiek, nationale resolutietaken en de uitvoering van het depositogarantiestelsel (DGS). Ook op Bonaire, Sint Eustatius en Saba is DNB verantwoordelijk voor het toezicht, de goede werking van het betalingsverkeer en de uitvoering van het DGS.

Door onafhankelijk economisch advies uit te brengen, versterkt DNB het beleid gericht op haar primaire doelstellingen.

DNB is voor haar toezicht-, resolutie- en DGS-taak een zelfstandig bestuursorgaan (zbo). De Kaderwet ZBO is grotendeels van toepassing. De ministers van Financiën en SZW zijn politiek verantwoordelijk volgens het beginsel van toezicht op afstand: de ministers moeten de zbo-begroting goedkeuren en instemmen met de jaarlijkse zbo-verantwoording van DNB. In deze verantwoording wordt uiteengezet op welke wijze DNB haar zbo-taken heeft uitgeoefend en welke doelstellingen tegen welke kosten zijn gerealiseerd.

Governance DNB

Directie

Het bestuur van DNB is in handen van de directie. De directie bestaat uit de president en daarnaast drie tot vijf directeuren. Deze worden voor zeven jaar benoemd bij koninklijk besluit. Herbenoeming in dezelfde functie kan eenmaal plaatsvinden.

Taakverdeling

De directie is collectief verantwoordelijk voor het bestuur. Er is wel een taakverdeling.

De directeur monetaire zaken is verantwoordelijk voor monetaire zaken, financiële stabiliteit, betalingsverkeer en statistiek. Het toezicht op financiële instellingen is verdeeld over een of meerdere toezichtdirecteuren, waaronder de voorzitter toezicht. De toezichtdirecteuren kunnen zelfstandig besluiten nemen op het toezichtterrein; maar ook in die gevallen ligt de eindverantwoordelijkheid bij de voltallige directie. Soms moet de voltallige directie een besluit nemen over toezichtzaken, bijvoorbeeld wanneer het onderwerp de stabiliteit van de gehele financiële sector kan raken. In de statuten is opgenomen in welke gevallen toezichtonderwerpen door de directie als geheel worden behandeld.

De directeur resolutie is verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de afwikkeling van Nederlandse banken, beleggingsondernemingen en verzekeraars. Deze taak moet op grond van de Europese regels in onafhankelijkheid worden verricht. Binnen de directie geldt voor resolutiebesluiten daarom een bijzondere stemverhouding, waarbij de directeur resolutie in bepaalde gevallen de beslissende stem kan uitbrengen. Dit laat onverlet dat besluiten formeel worden genomen door de directie van DNB als college en dat daarvoor een gezamenlijke verantwoordelijkheid geldt.

De verantwoordelijkheid voor het intern bedrijf is ook belegd bij de directeur resolutie.

Raad van commissarissen

De raad van commissarissen (rvc) bestaat op grond van de Bankwet 1998 uit zeven tot tien leden. De commissarissen worden voor vier jaar benoemd door de aandeelhouder op basis van een voordracht door de raad. Herbenoeming is mogelijk.

De raad van commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op de algemene gang van zaken binnen DNB en het beleid van de directie ter uitvoering van haar nationale taken. Met 'algemene gang van zaken' wordt bedoeld op de bedrijfsvoering en effectief bestuur. De raad heeft verder tot taak de directie te adviseren. De stelseltaken (zoals monetair beleid) vallen buiten het toezicht van de rvc.

De raad beschikt over een aantal belangrijke bevoegdheden, zoals de voorafgaande goedkeuring van de begroting en de vaststelling van de jaarrekening. Ook moet de rvc goedkeuring geven aan bepaalde directiebesluiten, bijvoorbeeld over omvangrijke investeringen. Daarnaast heeft de raad bevoegdheden op het gebied van de benoeming van directieleden. De raad stelt de profielschets op van de directieleden en maakt een aanbevelingslijst bij benoemingen. Verder stelt de rvc de salarissen van de directieleden vast, die ter goedkeuring aan de minister van Financiën worden voorgelegd.

Eén lid van de rvc heeft een bijzondere positie: de door de regering benoemde overheidscommissaris. Deze vervult tevens een brugfunctie tussen DNB en de minister van Financiën en kan bij de directie inlichtingen inwinnen over de manier waarop DNB haar taken verricht en de minister daarover informeren.

De rvc kent drie commissies: de Toezichtcommissie, de Financiële Commissie en de Honorerings- en benoemingscommissie. In het reglement van orde worden de werkzaamheden van deze commissies beschreven.

Algemene vergadering

De Staat is enig aandeelhouder van DNB. De minister van Financiën vertegenwoordigt de Staat in de algemene vergadering. De directie legt verantwoording af aan de algemene vergadering door verslag te doen van het afgelopen boekjaar en de jaarrekening ter goedkeuring voor te leggen. De algemene vergadering heeft de bevoegdheid decharge te verlenen aan de directieleden en leden van de rvc. De algemene vergadering benoemt de externe accountant en stelt het bezoldigingsbeleid voor de directieleden vast. De algemene vergadering heeft verder een belangrijke rol bij de samenstelling van de rvc: zij stemt in met de profielschets en benoemt de commissarissen.

Bankraad

De bankraad functioneert als klankbord voor de directie. De DNB-president brengt aan dit orgaan verslag uit over de algemene economische en financiële ontwikkelingen en bespreekt het door DNB gevoerde beleid. De bankraad bestaat uit elf tot dertien leden, waaronder twee leden van de rvc, onder wie de overheidscommissaris. Het streven voor de samenstelling van de bankraad is een afspiegeling van de verschillende maatschappelijke geledingen. De directie van DNB en de thesaurier-generaal van het ministerie van Financiën wonen de vergaderingen bij en kunnen deelnemen aan de beraadslagingen.

De governance van DNB is nader uitgewerkt in de Bankwet 1998, de statuten, het reglement van orde en de daarop gebaseerde regelingen. De actuele samenstelling van de directie, de raad van commissarissen en de bankraad is te vinden op www.dnb.nl, onder governance.